SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 1497. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Okt. 1902. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 22:a Årg.

Sigrid Arnoldson.

En tid af fem år har förflutit sedan vår berömda landsmaninna Sigrid Arnoldson-Fischhof sjöng på vår operascen. Likasom Christina Nilsson med sin sång illustrerade festligheterna här med anledning af kronprinsparets förmälning 1881, så bidrog också Sigrid Arnoldson att med sin stora konstnärlighet höja högtidligheterna vid konung Oskars regeringsjubileum i september 1897. I slutet af denna månad komma vi emellertid att ånyo få nöjet höra den intagande sångartisten på kgl. operan, och hoppas vi att detta gästspel icke blir allt för kort, åtminstone lika långvarigt som förra gången, då hon d. 14 sept. började sitt uppträdande med Mignon och d. 1 nov. afslöt det med Julia. Hon utförde då första gången här de båda kvinnliga hufvudrollerna i Gounods »Faust» och »Romeo och Julia», samt lät för öfrigt höra sig såsom Violetta i »Den vilseförda», Rosina i »Barberaren» och Lakmé. På den nya operan, som öppnade sina portar ett år därefter kommer hon nu att låta höra sig för första gången.

Att nu vid detta tillfälle närmare redogöra för konstnärinnans lefnadsbana såsom sådan skulle vara öfverflödigt, då detta förut och ej länge sedan skett i denna tidning. Det blefve också en ansenlig rad af lysande framgångar under åtskilliga år i mångfaldiga länder vi då skulle få framställa. Nyligen ha vi nämnt hennes triumfer på Opéra Comique i Paris, där hon i våras gästade efter att ej på flera år ha sjungit på dess scen. Vid första uppträdandet, såsom Mignon, blef hon då entusiastiskt emottagen, och ej mindre firad blef hon såsom Lakmé, den roll hvarmed hennes gästspel afslöts. Under sista föreställningen erhöll hon en vacker gärd af beundran för hennes konst, då komponisten Delibes enka till henne öfverlämnade partituret till sista akten af »Lakmé».

Sigrid Arnoldson.

Före uppträdandet i Paris sjöng Sigrid Arnoldson i Monte Carlo, och då säsongen här afslöts i slutet af mars med Gounods »Romeo och Julia» utförde hon den kvinnliga titelrolen i denna opera. Den kejserliga italienska operan i Petersburg har emellertid i flere år varit den scen, vid hvilken vår svenska diva varit fästad med längre engagement. När denna teater öppnade säsongen i år med »Mignon» finna vi henne sålunda i titelrolen, triumferande såsom vanligt. Kort därefter framträdde hon såsom Charlotte i Massenets »Werther», och då hennes engagement här slutade i midten af mars, hade hon sjungit 25 gånger i den ryska hufvudstaden, hvarje gång för utsåldt hus. När hon förra året gästade där, skrifver om henne en rysk korrespondent till »Signale»: »Af damerna är det för närvarande framför alla andra den svenska divan Sigrid Arnoldson, som sjungit sig in i den ryska publikens

gunst så som ingen annan sångerska gjort det efter Adelina Patti och Christina Nilsson, fru Arnoldsons landsmaninna. Efter en af de sista föreställningarna, då fru Arnoldson sjöng Margareta, hörde vi en bekant diplomat yttra till sin följeslagare i det de lämnade teatern: »Ce n'etait pas plus de l'enthousiasme — c'etait du delire!» Och publiken befann sig också verkligen i en yrsel af förtjusning. Det händer att hon under en afton kan bli framropad 40 à 50 gånger. Trots det enorma priset — logerna kosta 80 till 100 mark, parkettplatserna 15 till 25 mark — är vid Arnoldsonföreställningarna den enormt stora teatern fylld till sista plats.» Så var äfven t. ex. fallet i Breslau förra året, då hon där med utomordentlig framgång sjöng »Mignon», »Traviata» och »Carmen». Då hon i slutet af 1900 gästade på operan i Stuttgart för första gången — konserterat där hade hon fem år förut — meddelades i Neue Musikzeit. för andra gången hennes porträtt, åtföljdt af en särdeles berömmande artikel. Det heter däri bl. a.: »I Sigrid Arnoldson har världen, såsom förut i hennes landsmanninnor Jenny Lind och Christina Nilsson, bevittnat ett sångfenomen af sällsyntaste slag, af moder natur underbarligen utrustad och utbildad i Desirée Artôts och Maurice Strakosch's skola. Att icke blott och bart geschäfts-reklam väft en nimbus kring hennes namn utan att hon verkligen är en härskarinna i bel cantos, den äkta sångkonstens rike, det visar hennes på allt jämt nya triumfer rika lefnadsbana.» Hennes Violetta, Margareta och Carmen omnämnas vidare med stort erkännande, och utomordentlig framgång följde äfven detta hennes gästspel.

Vi ha anfört dessa omdömen om den svenska konstnärinnan såsom färska bevis på hur högt värderad och firad hon ännu i dag är öfverallt i utlandet.

Några biografiska erinringar må här slutligen inflyta.

Sigrid Arnoldson, dotter af vår utmärkte operatenor Oskar Arnoldson (d. 1881), är född härstädes d. 20 mars 1861. Sin första sångundervisning fick hon af fadern, därefter af Fritz Arlberg, och uppträdde offentligt som sångerska först 1882 å en af henne gifven konsert på Dalarö, där hon hade sitt sommarhem. I november samma år gaf hon på Musikaliska akademien konsert, biträdd af sin fars gamla vänner och scenkamrater. Med Arlberg gjorde hon sedan sommaren därpå en konserttur till Norge och västkusten, öfverallt eröfrande publiken med sin behagliga röst och goda sångmetod, sitt fagra utseende och sympatiska väsen. Genom ekonomiskt understöd af Isidor Dannström, den förre sångartisten och sångläraren, blef hon satt i tillfälle att komma till Berlin och under ett par år studera sång för fru Desirée Artôt. Hon fick där tillfälle att låta höra sig å konserter, bl. a. vid fru Artôts 25-års-jubileum 1885. Med fru Artôts man, den utmärkte sångaren Padilla, företog hon en konserttur i Österrike och blef på hans rekommendation engagerad vid sommarteatern i Prag, där hon debuterade såsom Rosina i »Barberaren» med fullständig framgång. Padilla själf sjöng Figaro. Afböjande erbjudna engagementer i Prag, Budapest och Berlin återvände hon till hemlandet. Vid Christina Nilssons konserterande i Stockholm, sept. 1885, fick hennes impresario, Moritz Strakosch, höra den unga sångerskan och erbjöd henne engagement på 6 år samt att utbilda hennes sångkonst i Paris. Hon kom emellertid åter till Berlin att fortsätta studierna för fru Artôt. Om hösten 1886 gjorde hon inträde på italienska operan i Moskva och därmed började hennes storhetstid och ryktbarhet. Bristen på sceniska studier ersattes hos henne genom den liflighet, det behag hon inlade i sin framställning och som hos henne var en gåfva af naturen. Från Moskva begaf sig Sigrid Arnoldson till Paris. Hon bevistade där jämte sin syster en föreställning på Opèra Comique i maj 1887, samma afton då denna teater lades i aska, och var då utsatt för stor lifsfara. I juni s. år debuterade hon på Drury Lane-teatern i London som Rosina, sjöng där äfven Zerlina i »Don Juan» och fick låta höra sig på hofvet. Vid återkomsten till Paris afled hastigt M. Strakosch, hvarigenom en konserttur i England blef inställd. Hon firade sedan som Rosina triumfer i Holland, och begaf sig därpå mot norden, konserterande i Norge och därefter i Stockholm under september månad jämte hr Padilla och violinisten Marsik. I december engagerades hon för kortare tid vid Opèra Comique i Paris och debuterade där såsom Mignon. Hon sjöng sedan i början af 1888 i Triest, Monte Carlo, Nizza och på Argentina-teatern i Rom och tog anställning vid Coventgarden-teatern, där hon med sällsynt framgång sjöng Rosina, Dinorah, Sömngångerskan, Cherubin, Zerlina och Traviata. Med impresarion Alfred Fischhof afslöt hon nu kontrakt om gästspel i Wien, Berlin, Petersburg, Madrid etc, uppträdde vidare i Baden-Baden, Hamburg m. m. och var i slutet af året engagerad i Petersburg. Vid början af 1889 firade hon ånyo triumfer i Moskva. Samma år ingick hon äktenskap med sin impressario Alfred Fischhof. 1890 finna vi henne i Holland, i Wiesbaden, Florens etc. och i början af 1891 i Barcelona, i Monte Carlo och på Opéra Comique i Paris, där hon följande året sjöng Lakmé med stor framgång och sedan uppträdde första gången som Carmen. I Amerika gjorde hon 1894 stor lycka, särskildt såsom Cherubin, och i »Werther» vid sidan af fru Eames och mr de Reszke. Baucis, Nedda och Micaela hörde ock till de roller hon där återgaf. Men det skulle blifva för vidlyftigt att vidare följa hennes triumftåg. På Stockholms operascen sjöng Sigrid Arnoldson första gången d. 10 sept. 1891 såsom Mignon, hvarpå följde Violetta och Rosina samt vidare i november Lakmé, kort innan det gamla operahusets portar, där hennes fader skördat så rika lagrar, slötos för alltid. Vid hennes sista gästspel härstädes 1897 sjöng hon på operans provisionella scen, n. v. Svenska teatern, då man äfven fick höra henne såsom Margareta och Julia. Af utmärkelser som kommit konstnärinnan till del må endast nämnas, att hon 1891 erhöll svenska medaljen »Litteris et artibus», som 1897 utbyttes mot en med briljanterad krona; strax därefter tilldelade henne Danmarks konung belöningsmedalj med krona. En utmärkelse året därpå i Petersburg var beviljandet af den utomordentliga förmånen att få en recett, detta på grund af hennes förträffliga kreerande af Tatianas parti i Tschaikowskys opera »Evgen Onegin».

Om originaltempi i Mozarts Don Juan.

Tomascheks metronomisering.

Ett bland de mest allmänna klagomål i vår tid är det som på många ställen förnimmes öfver fördärfvandet af Mozartska verk genom falsk tempouppfattning. Dessa klagomål äro grundade, så heter det i den för femtio år sedan skrifna uppsatsen med ofvanstående titel, och sanningen däraf har man nyligen fått bevittna. Redan Mozart själf beklagade sig ofta och bittert öfver att man jagade hans tidsmått, och ett hans yttrande i detta hänseende är allmänt kändt: »De tro sig genom jäktandet kunna bringa eld i föredraget; men om elden ej finnes i kompositionen, så framkalla de den icke genom jäktandet.» De största misstagen bestå nämligen vanligtvis uti tidmåttens öfverdrifna hastighet, men någon gång ock i deras alltför stora långsamhet, och det märkligaste är att ej endast oerfarna dirigenter och dilettanter, utan ock orkesterchefer med vana och bildning göra sig skyldiga till betydliga och fördärfliga missgrepp i detta afseende. De äro barn af järnvägarnes tidehvarf och anse förmodligen lugnare allegrotempi ej vara förenliga med tidsandan. Vi tillhöra ej deras antal som misskänna

tidens jämna framåtskridande i det stora hela; enskildheter, ofta af vikt, blifva dock stundom efter, om ej för alltid, dock för någon tid, och ingen lärer undgå att märka det tidens vagn i sin snabba fart här och där stöter emot ojämnheter som ej vilja gifva med sig, om de än icke hämma kolossens gång.

Man kunde dock med skäl anmärka att om man än i Mozarts tid icke hade järnvägar, så fanns likväl i människosinnet ett orolighetsfrö föga mindre verksamt än i våra dagar. Men det hade ännu icke i lika grad hunnit utsträcka sig till konstens område, och mängden dessutom ännu icke fullt befryndat sig med verk sådana såsom Mozarts operor, hvilka mestadels ännu blott existerade för en mindre publik af finare bildning. De koncessioner som man nu tror sig vara skyldig den större allmänheten, kommo då sålunda mera sällan i fråga, om än Mozart stundom torde haft bekymmer nog med att hålla sina samtida exekutörer inom det skönas gränser. Man eger ett talande bevis härpå uti den orubbliga tradition som ej blott hos konstnärer utan äfven hos dilettanter ännu bibehåller sig i afseende på tidmåtten i Mozarts och Haydns *kammarmusik*. Vi anföra exempelvis de första Allegrosatserna i Mozarts D-moll-kvartett, G-moll-kvintett samt G-moll-kvartett (med piano), hvars tempotagning står utom all analogi med den som eger rum med många Allegrosatser i hans ouvertyrer och operor. Detta kommer däraf att den förra genren merendels kultiveras inom trånga, slutna kretsar, den senare inför den stora publiken.

Detta utgör visserligen en förklaring af, men ingalunda en ursäkt för, ännu mindre en autorisation af nämnda förhållande. Ty långt ifrån att öfverdrifna tidmått skulle höja effekten af Mozarts musik, minska de den betydligen, dels emedan karaktären ej blott vanställes, utan ofta alldeles förändras, dels emedan de finare instrumentalkombinationerna, om de än möjligen kunna tillvägabringas, dock ej hinna göra sin verkan fullt gällande, hvarjemte ock instrumenterna förlora i tonens konsistens. Vi erinra oss ej att någonsin hört någon, icke ens en oinvigd åhörare beklaga sig öfver långsamhet hos ett Mozartskt Allegro, men väl öfver motsatsen.

Att energiskt reformera de olägen heter som i nämnda hänseende före finnas, ålägges opera- och orkester dirigenter af den pietet de ej allenast äro skyldiga minnet af den störste mästare i deras konst som världen sett, utan ock musikvännen samt de yngre konstnärer, som lätt missledas af falska mönster, men framför allt af humanitetens plikt, som bjuder den utöfvande konstnären att genom framställandet af konstens skatter i oförminskad renhet efter förmåga bidraga till sin samtids förädling.

Emellertid utgör tidmåttens absoluta fastställande en stor svårighet. För att häfva den vände man sig till en Mozarts samtida med en begäran att ur minnet metronomisera numren i Don Juan. Denne man var den numera aflidne *Wenzel Johann Tomaschek*, (f. 1774, † 1850) en för sin sällsynta artistiska soliditet i Tyskland högt aktad tonkonstnär af den äldre skolan. Hvad beträffar metronomen (taktmätaren), så är naturligtvis frågan om den nu brukliga Mälzelska, som patenterades 1816.

Tomaschek kom till Prag år 1791, således fyra år efter första uppförandet därstädes af Don Juan, hvars alla repetitioner Mozart själf hade ledt. Tomaschek hörde samma af Mozart inöfvade orkester och sångare så ofta, att han kunde på klaveret spela hela operan utantill, ty något klaverutdrag fanns då ännu icke. Operans tempi har han sedan angifvit så som han otaliga gånger hört dem af den orkester som under Mozarts ledning inöfvade operan. Denna metronomisering offentliggjordes för länge sedan i *Allgemeine Musikalische Zeitung;* vi anse oss ej böra underlåta reproducerandet af detta viktiga dokument. Operans ursprungliga inledning i två akter följer härvid. Partiturets italienska text i de särskilda numrens begynnelsestrofer användes här äfvensom bråktalen för notvärlden ($^1/_2$ = en halfnot, $^1/_4$ = en fjärdedels not o. s. v.)

Don Juan.

Första akten.

Uvertyr. Andante: $^1/_4$ = 92; Allegro molto: $^1/_2$ = 132.

N:o 1. Introduktion *Notte e giorno,* Allegro molto: $^1/_2$ = 104, — *Ah, soccorso,* Andante $^1/_4$ = 60.

N:o 2. Recitativ: *Ma qual mai s'offre,* All:o assai: $^1/_2$ = 80. Maestoso: $^1/_4$ = 80, och Andante: $^1/_4$ = 52. — Allegro, *fuggi crudele*: $^1/_2$ = 100; Maestoso *lo giuro*: $^1/_4$ = 80, och Adagio en tempo: $^1/_4$ = 63; härefter tempo primo: $^1/_2$ = 100; vid orden *agl'occhi tuoi*: $^1/_2$ = 60, och vid *amor* åter det första tempot ($^1/_2$ = 100).

N:o 3. *Ah chi me dice mai,* Allegro: $^1/_2$ = 84.

N:o 4. *Madamina!* Allegro: $^1/_4$ = 152; Andante: $^1/_4$ = 96.

N:o 5. *Giovinette che fatte,* Allegro, $^1/_4$. (med punkt) = 126.

N:o 6. *La ci darem la mano*: $^1/_8$ = 88; Allegro: $^1/_4$. = 92.

N:o 7. *Ah fuggi,* Allegro: $^1/_4$ = 112.

N:o 8. *Non ti fidar,* Andante: $^1/_4$ = 96.

N:o 9. Recitativ. All:o assai: $^1/_2$ = 92; Andante: $^1/_4$ = 52; det sedan följande Andantet: $^1/_4$ = 58; Tempo primo (92); Andante: $^1/_4$ = 58, slutligen tempo primo.

N:o 10. *Or sai,* Andante: $^1/_2$ = 69.

N:o 11. *Fin ch'han dal vino*: $^1/_2$ = 116.

N:o 12. *Batti, batti*: $^1/_8$ = 88; Allegro: $^1/_4$ = 92.

N:o 13. Finale. *Presto, presto,* All:o assai: $^1/_2$ = 100. — *Tra quest' arbori,* Andante: $^1/_4$ = 84; Allegretto *fate core*: $^1/_4$ = 120; Menuetten: $^1/_4$ = 96. *Protegga il giusto cielo,* Adagio: $^1/_4$ = 52; Allegro: $^1/_4$ = 126; Maestoso: $^1/_4$ = 80; Menuetto: $^1/_4$ = 96. — *Ajuto, gente,* Allegro - $^1/_2$ = 116; — *Ecco il birbo*: Andante: $^1/_4$ = 84; — Sista Allegrot: $^1/_2$ = 88.

Andra akten.

N:o 1. *Eh via,* All:o assai: $^1/_2$ = 72

N:o 2. *Ah taci,* Andante: $^1/_8$ = 104

N:o 3. *Deh vieni,* Allegretto: $^1/_4$ = 80

N:o 4. *Metà di voi,* Andante con moto: $^1/_2$ = 60.

N:o 5. *Vedrai carino,* Andante: $^1/_8$ = 116.

N:o 6. *Sola, sola,* Andante: $^1/_2$ = 58; All:o molto: $^1/_2$ = 112.

N:o 7. *Ah per pietà!* All:o assai: $^1/_2$ = 112.

N:o 8. *Il mio tesoro,* Andante, $^1/_4$ = 96. *Dirider finirai,* Adagio, $^1/_4$ = 69.

N:o 9. O, statua gentilissima, All:o $^1/_4$ = 160.

N:o 10. *Crudele!* $^1/_4$ = 138. Larghetto: $^1/_8$ = 69. — Andante $^1/_8$ = 88. — Allegretto $^1/_4$ = 138.

N:o 11. Finale. *Già la mensa,* All:o assai: $^1/_2$ = 100. — *Che ti par,* Allegretto: $^1/_4$ = 80. — *Fra i due,* Allegretto: $^1/_4$ = 152. — *Questa poi,* moderato: $^1/_4$ = 152. — *L'ultima prova,* All:o assai: $^1/_2$ = 72. — *Ah signor,* All:o molto: $^1/_2$ = 112. — *Don Giovanni,* Andante: $^1/_2$ = 50. — *Da qual tremore* $^1/_2$ = 96. — *Ah dov' è il perfido,* All:o assai $^1/_2$ = 60. — *Or che tutti,* Larghetto: $^1/_4$ = 60. — *Questo è il fin,* Presto: 1 = 69.

Senare inlagda stycken.

N:o 1. *Recit. In quali eccessi,* All:o assai, $^1/_4$ = 152. *Mi tradi,* Allegretto: $^1/_4$ = 126.

N:o 2. *Ho capito,* All:o di molto: $^1/_2$ = 144.

N:o 3. *Dalla sua pace,* Andante sostenuto: $^1/_8$ = 88.

N:o 4. *Restati quà*: $^1/_2$ = 132. — Duo: *Per queste,* All:o moderato: $^1/_4$ = 116.

Den gjorda anmärkningen, beträffande för hastigt tempo i den så kallade »champagnearian», 1:a akt N:o 11, finner stöd i ofvanstående tempobeteckning. Enligt denna skulle, då

sångens takt innehåller $^2/_4$ eller $^1/_2$ not, 2 takter sjungas på tiden af 1 sekund. Ett långt hastigare tempo har emellertid användts af såväl hr Forsell som hans förebild, signor d'Andrade.

Leoncavallos »Bohême».

Särskildt på grund af det gemensamma ämnet med Puccinis jämväl i Stockholm uppförda, liknämnda verk, torde en redogörelse för *Ruggero Leoncavallos* opera »*La Bohême*» vara af intresse för »Sv. Musiktidnings» läsare. Undertecknad hade tillfälle höra densamma — till sin origin senare än det förstnämnda — i vintras på San Carlo-teatern i Napoli, dess vid tillfället närvarande upphofsmans födelsestad, hvarest den egendomligt nog uppfördes först fem år efter dess komponerande och efter att hafva triumferat på alla Italiens och utlandets förnämsta lyriska scener.

Utan att ingå på några jämförelser med hans föregångares behandling af *Henri Murgers* »*Scènes de la vie de Bohème*» må här genast konstateras, att Leoncavallo i det hela taget på ett synnerligen lyckligt sätt löst sin svåra uppgift. Den efter dessa af tonsättaren själf, hvilken i likhet med Wagner älskar att gifva såväl dramatiskt som musikaliskt lif åt sina skapelser, bearbetade libretton vittnar om en icke vanlig scenisk talang och betydande blick för den teatraliska effekten. Detta är så mycket mer erkännansvärdt, som där förekommande tilldragelser och personnager, om än sympatiskt fängslande eller humoristiskt anslående, genom sin starka karaktär af intimitet långt ifrån utgöra något lämpligt musikaliskt stoff. Med sin utpräglade böjelse för att låta musiken i främsta rummet tjäna till att illustrera de sceniska situationerna har kompositören emellertid i raska, karaktäristiska drag åstadkommit en tonmålning, hvilken i sina olika skiftningar från början till slut vidmakthåller intresset.

Det humoristiska och komiska elementet dominerar i operans förra hälft, hvarest »bohêmien'erna», dessa för ett fantastiskt »quartier latin» af ungdom och konst så representativa gestalter, i Café Momus och den till ballokal inredda gården skämta och sjunga samt sluta, framför allt, städse med att gräla och med strålande min triumfera öfver alla svårigheter. I många punkter, särskildt i första akten, med undantag för longörerna och obehöfligheten af några scener i början, är »Bohême» en sannskyldig lyrisk komedi med en lyckligt proportionerad och väl tillspetsad intrig samt träffande repliker. I andra scener åter, såsom emot slutet af följande akt under grälet mellan det nere på gården larmande sällskapet och husets i sin nattro störda invånare, blir komiken tung samt urartar till sist under det allmänna slagsmålet till tämligen sökt »buffoneri». Men dessemellan utmärka sig såväl text som musik för mycken karaktär och finess samt pittoreska detaljer, särskildt i fråga om utarbetningen af orkesterackompagnemanget, hvarjämte de städse röja betydande teknisk skicklighet och styrka i den psykologiska teckningen. Här må framhållas Musettes charmanta canzonetta: »Mimi Pinson la biondinetta», blixtrande af elegans och pikanterier, densammas briljanta »waltzer» i äkta Wienerstil samt Marcels — tenorens — vackra romans: »io non ho che una povera stanzetta.» Den väl mycket råa bullersamheten i »Inno della Bohême» uppväges af den rörlighet, att ej säga agitation, med hvilken orkestern söker att koordinera samt sätta i relief alla de resurser, maestron Leoncavallo besitter, och hvilken utmynnar i den vilda yra, som likt en smitta bemäktigar sig alla under gårdstumultet.

De tvänne sista akterna verka något heterogent emot de föregåendes uppsluppna skaplynne, i det att de äro af öfvervägande sentimental, att ej säga tragisk natur. Melodien får sig tillmätt större plats än förut; särskildt Marcels rörande aria: »Testa adorata» samt duetten mellan densamme och Musette, den senare och Mimi, äfvensom nästan hela fjärde akten, framför allt i slutscenen med den sistnämndas död, förråda äkta inspiration. En elegiskt lyrisk fläkt genomströmmar de bägge artisternas torftiga vindskamrar, och om Leoncavallo visserligen ej kan sägas hafva svingat sig upp till lika höga rymder som operadiktningens store hädangångne mästare, så lyckas han likväl verkligen försätta känslosträngarna hos de af honom kreerade personnagerna i vibration, hvaraf ekot återklingar i åhörarnes hjärtan och försätter dem i en stämning, vida skild från den, som frambringas af verkets första hälft, men därför ej är mindre intensiv. Hvad slutligen detsammas orkestrering beträffar, så ådagalägger den alltigenom dess skapares intelligens ej mindre än hans praktiska blick för den sceniska effekten.

»Bohême» erhöll under den unge maestron *Anselmis* liffulla ledning ett ypperligt utförande, snart sagdt oöfverträffligt på ett par händer, nämligen *Rina Giacchettis* i alla afseenden »schwung»-fulla Musette och barytonisten *Archangelis* rent af fulländade Schaunard, men det måste ock medgifvas, att deras partier i sig själfva äro företrädesvis lyckligt behandlade och i hög grad tacksamma, medan poeten Rodolphe samt till och med Mimi utom all fråga afgjordt stå i större tacksamhetsskuld hos Puccini, i hvars opera de utgöra de verkliga hufvudpersonerna, under det att det andra älskande paret, Marcel och Musette, är på ett påfallande sätt omhuldadt af Leoncavallo.

Anteros.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano, två händer:

Loeschorn, A. *30 lätta melodiska Etuder.* H. 1 och 2 à kr. 1: 50;

Hägg, Gustaf: Op. 21. 1 Impromptu-Scherzo; 2 Nocturne; 3 Albumblad; 4 Ballad; 5 Humoresk. Pris kr. 1: 50.

Olsson, Otto E.: *Fire Klaverstykker.* 1 Prélude, kr. 1: 50; — 2 Impromptu, kr. 0: 75; — 3 Serenade, kr. 0:75; — 4 Canon, kr. 1;

Wahlström, Nina: *4 Feuilles d'Album.* Moment musical; Chant sans paroles; Valse mélancolique; Mélodie. Pris kr. 1;

Elgar, E.: *Salut d'Amour.* Op. 12. Pris kr. 0: 75;

Richter, C. F.: *Göteborgs Skyttefest-Marsch.* 50 öre;

Heimdahl, Ferd.: *Förenings-Marsch,* Banda musicale tillegnad. Pris 60 öre;

Campbell, Agnes: *Ungdomsminnen,* Vals. Pris 1 kr.

Laski, Henri: *Euphemia,* Vals 1 kr.;

för violin och piano;

Händel, G. F.: *Largo.* 75 öre;

Nyrén, Sigfried: *Sérénad* (En passant). 75 öre.

Willners, E. »*En te' tå samme slag*». Nutida Fryksdalsdans N:r 2. Schottisch (Pas de Quatre). 50 öre;

Kungl. Lifregementets till fot Marsch, 50 öre;

för violin:

Kayser, H. E.: *18 Valda Etuder,* progressivt ordnade af Tor Aulin. Kr. 1: 50;

för en röst med piano:

Berwald, Hj.: *Fem sånger.* Hur våren är vacker (d-fiss); Snöhvit (e-fiss); En gång (h—e); Stundom (h-giss); Siris vaggvisa (c—f); 1 kr.;

Bungert, Aug.: »*Hvem förrådde mitt hjärtas håg*». (c-d), 50 öre;

Förberg, Gustaf: »*En hydda vi oss bygga*» (e-f); 60 öre;

Myrberg, A. M.: *Månskensnatt* (ess-f); 50 öre.

De ofvannämnda Etuderna af Loeschhorn (namnet skrifves nu vanligen Löschhorn) äro förträffliga, vackra och särdeles lämpliga för nybörjare. Komponisten är ock välbekant såsom musikpedagog. Född 1819 har han också gammal och rik erfarenhet såsom lärare. Styckenas tonarter äro lätta, med högst två förtecken. Det nya häftet pianostycken af Gustaf Hägg har, eget nog, ingen annan titel än »opus 21» och rubrikerna på de 5 styckena. Dessa vittna, liksom föregående kompositioner af hr Hägg, om en på grundliga studier baserad tonsättningskonst, om

rik fantasi i melodiskt, harmoniskt och rytmiskt hänseende. Pikanta harmoniske idèer och modulationer träffar man på i dessa stycken, som för öfrigt äro mycket underhållande och ej svåra att utföra. Såsom en ny mycket lofvande tonsättare framträder hr O. E. Olsson med »Fire Klaverstykker», hvilkas titel visar att han, ehuru en »novus homo» bland våra komponister, gjort sig bemärkt af en förläggare i vårt danska grannland. Det första numret, »Prelude», är en fantasi af växlande innehåll, 9 sidor i omfång; de andra styckena äro kortare. Det sista är en »Canon» i något fri form såsom sådan. Komponisten synes ha gjort goda studier —, han lär vara elev af vårt konservatorium, och dessa prof på hans talang som tonsättare väcka rätt stort intresse. Till karaktären mera enkla och populära äro pianostyckena af Nina Wahlström och Elgar.

Af violinmusiken ha vi ett gammalklassiskt stycke i Händels »Largo», hvilket liksom Nyréns »Serenad», ett rätt tilltalande salongsstycke,kan rekommenderas åt våra violinister. Den omtyckta Fryksdalsdansen »En te 'tå samme slag» finns nu äfven för violin och piano. I Kaysers Etuder för violin, ordnade af Tor Aulin, erbjudes ett värdefullt material för undervisningen.

Med »fem sånger» uppträder, såsom vi tro för första gången offentligt Hjalmar Berwald (son af Frans Berwald) Sångerna vittna i all sin enkelhet om musikalisk smak och känsla samt ega ett vårdadt ackompagnement. Af vår välkände sångkomponist A. M. Myrberg föreligger en sång: »Månskensnatt», med vacker romantisk stämning och tillägnad textförfattarinnan, Thyra Öhnell. En rätt behaglig, enkel sång är äfven Gustaf Förbergs »En hydda vi oss bygga». Helt kort och i visans anspråkslösa stil, för låg röst, är sången af Bungert. Om denne är den bekante, rätt betydande tyske komponisten August Bungert (f. 1849), så är den äldre stilen i sången lätt förklarlig.

Litteratur.

Kyrkosången. Sällskapet Kyrkosångens vänners årsskrift. IV årg. N:r 3, juli—september.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft, Jahrg. IV. Heft. 1. Okt. 1902.

»Kyrkosångens» ofvannämnda häfte har följande innehåll: Om K. S. V.:s koralbok. — Från kyrkosångsrörelsen inom och utom Sverige. — Föredrag af G. Rosén. — Huru förbättra kyrkosången? — Söderhamns folkskolas psalmlista (forts.). — Hvarjehanda.

Första häftet af den nya årgången af Zeitschrift d. internat. Musikgesellschaft innehåller: Jeanne Bosch (Steeg, Holland): Über Klavierspiel und Tonbildung nach Marie Jaëlls Lehrweise; — Ernst Rychnovsky (Podersam, Böhmen): Ein Brief Spontinis an Napoleon; — F. Gilbert Webb, (London): Novelties etc. in London; — Nic. Findeisen, (St. Petersburg): Das Musikleben in Russland 1901—1902; — Musikaufführungen, Vorlesungen etc., etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Okt. 1, 5, 10: Mozart: *Don Juan* (Don Juan: hr Forsell, gäst; Leporello: hr Stiebel, deb; Zerlina: frk. Svärdström). — 3 Rossini: *Barberaren i Sevilla* (Figaro: hr Forsell, gäst) — 4 Boito: *Mefistofeles* (Faust, Mefistofeles: hrr Malm, Wallgren; Margareta-Helena: fru Lindberg). — 6 Donizetti: *Regementets dotter* (Tonio: hr Malm); Balett: *Bilder från maskeraden.* — 8 R. Wagner: *Den flygande Holländaren* (Holländaren: hr Forsell, gäst; styrmannen: hr Nordqvist). — 9, 12. Puccini: *Bohème* (Rudolphe, Marcel: hrr Nyblom, Mandahl). — 11 *1:a Symfonikonserten.* 1 Jean Sibelius: Symfoni N:1 F-moll; 2 Ludv. Norman: Andantino con variazioni ur stråkkvartetten op. 42; 3. Eugen d'Albert: Konsert, C-dur, för violoncell (hr Lindhe) och ork.; 4. Beethoven: Symfoni N:r 8, F-dur. — 13—15 Sarah Bernhardt-föreställningar.

Vasa-teatern. Okt. 1, 3, 5, 7, 8, 10. Lecocq: *Theblomma.* — 2, 4, 6, 9 Lecocq: *Mamsell Angot.* — 5, 12, *Värmländingarne* (matiné). 11—15 — Rich. Genée: *Sjökadetten,* operett i 3 akter af F. Zell, öfvers. af E. Vallmark (Drottning Maria Franciska, Donna Antonia, Fanchette Michel: frk. Keyser, fruar Wahlbom, Meissner; Don Domingos de Barros, Lambert de Sanct Querlonda, Dom Januario: hrr Ringvall, Schücker, Svensson).

Södra teatern. Okt. 1—6. *Niniche.*

Vetenskapsakademien. Okt. 3. Konsert af fröken Hildur Fjord. Biträdande: hrr John G. Jacobsson, H. Lidén. — 7. Fru Dagmar Möllers 3:e tyska romansafton. Biträdande: hrr Tor Aulin, Wilh. Stenhammar. — 10. Visafton af fru Anna Pettersson-Norrie. — 16. Aulinska Kvartettens 1:a kammarmusiksoaré. 1. Ludv. Norman: Stråkkvartett, E-dur N:r 1; 2. Emil Sjögren: Sonat för violin och piano, G-moll, N:r 1; Franz Berwald: Stråkkvartett, A-moll (manuskript).

Musikaliska akademien. Okt. 12. Konsert af miss Minnie Tracey. Biträdande: fröken Astri Andersen, kammarmusikus Anton Andersen, tenoren Carl Hagman, fr. Kristiania, hr Axel Rundquist, fru Valborg Hanson och hr Ossian Hamrin.

På operan har hr John Forsell för denna gång i »Don Juan» afslutat sitt gästspel. För öfrigt har första symfonikonserten varit teaterns märkligaste tilldragelse — Sarah Bernhardts gästande på denna scen under en vecka jämte sin trupp står utanför detta referat —. Symfonikonserten vann rikt bifall af en talrik publik, och dirigenten, hofkapellm. Henneberg, som denna dag kunde fira 30-års-jubileum som dirigent, hälsades vid sitt inträde med fanfar af orkestern och upprepade applåder af publiken, hvarjämte han af kapellet och styrelsen hedrades med lagerkransar. Konserten inleddes med Jean Sibelius' 1:a symfoni, i somras ett år sedan först gifven här af finska Filharmoniska orkestern på Olympiateatern. Detta verk vittnar om stort herravälde öfver orkestern och förmåga att använda dess resurser till en ofta särdeles skön klangverkan; vackra melodiska tankar växla i symfonien med ungdomligt djärfva och stundom bizarra ideér, skattande åt den nya orkestervirtuositetens stil. Verket intresserar emellertid och man skulle gärna åter höra det. Följande numret utgjordes af Normans intagande variationer ur stråkkvartetten, op. 42, hvilka hela stråkorkestern utförde med god verkan. En nyhet följde härpå, nämligen d'Alberts utomlands ofta nog spelade violoncellkonsert, som gaf vår skicklige violoncellist hr Lindhe tillfälle att visa ett långt hunnet mästerskap i behandlingen af sitt instrument. Kompositionen har nog vackra partier men är tröttande genom sin längd. Konserten afslutades med Beethovens humoristiska 8:e symfoni.

Vasateatern har med god framgång upptagit Genées glada och musikaliskt rätt underhållande operett »Sjökadetten», som fått en lysande uppsättning, specielt framträdande i schackspelsscenen. Fru Meissner är förträfflig i titelrollen, mindre till sin fördel är fröken Keyser såsom drottningen. Herrollerna ha goda representanter i hrr Schücker, Svensson och Ringvall, hvilken senare utvecklar en mycket rolig komik såsom ceremonimästaren hos drottningen.

Månadens konserter började med en här obekant norsk sångerska frök. Hildur Fjords soaré den 3 okt. Hennes styrka ligger i en omfångsrik, rätt hög sopranröst och åstadkommande af ett fint pianissimo. Höjdtonerna äro stundom något skarpa; förmågan af koloratur framträdde särdeles i slutnumret, Händels »air de Rossignol» med obligat flöjt. Hon sjöng för öfrigt en aria ur Massenets »Manon», Saint-Saëns' »Le bonheure est chose legère», Cherubins aria och sånger af Grieg, Schjelderup och Rich. Strauss. Hr Jakobson vann bifall med pianostycken af Sjögren och Sinding samt ackompagnerade berömligt. — Fru Möller triumferade som vanligt på sin romansafton, denna gång med Beethoven- och Schumann-program, hvilket senare lämpade sig bäst för hennes talang. Beethovens sånger utgjordes af »An dieferne Geliebte». Liederkreis, »Mignons Lied», »Mit einem gemalten Bande», »Ich liebe dich», »Der Kuss; Schumanns af: »An den Sonnenschein», »Der Spielmann», »Mondnacht», »Schmetterling», »Die Soldatenbraut», »Allnächtlich in Traume», »Volksliedchen», »Sehnsucht», och »Frühlingsnacht». Att åtskilliga bisseringar och

inropningar förekommo, faller af sig själft. Med duetter af Schumann biträdde hrr Aulin och Stenhammar, hvilken ackompagnerade sången. Rikt bifall förekom naturligtvis också på fru Norries visafton, gifven för fullt hus. Med de komiska visorna väckte hon, som vanligt, mest bifall, bland dem »Kärlek», »De to Katte», »Tösa på Svältera», »Jäntblig» m. fl. Af nyheter må framhållas Alfvéns »Två fjärilar», Beckmans »Vinden» och »En liten visa» af hr Halldén, som med talang utförde ackompagnementet. — Miss Traceys konsert, som gafs till förmån för »Dramatiska och musikal. artisternas pensionsförening», hade ej lockat särdeles stor publik oaktadt omvexlande program. Miss Tracey sjöng hälsningsarian i »Tannhäuser», juvelarian ur »Faust», »Ave Maria» af Gounod med obl. violoncell samt sånger af Schubert, Rich. Strauss och Brahms, allt med känd talang, som kulminerar i mezza vocet. Intressant bekantskap fick man göra med norske tenoren Carl Hagman från Nationalteatern i Kristiania, som i Svendsens »Længsel» och Graalsarian ur »Lohengrin» visade sig äga en vacker, hög och fyllig tenor och därtill med talangfullt föredrag vann stort bifall. Sådant kom ock hr Runnqvist till del efter hans violinnummer. Programmet utfylldes med deklamation af hr Hamrin och fru Valborg Hanson, som föredrog en oändlig legend af Selma Lagerlöf. Fröken Astrid Andersen ackompagnerade sången förtjänstfullt.

Aulin-kvartettens första soaré gafs för mindre talrik publik än man kunnat vänta. Programmet var svenskt, börjande med Ludv. Normans klassiskt lugna och formade stråkkvartett, hvars final kanske mest tilltalar, slutande med en spirituel sådan af Franz Berwald, ännu endast i manuskript. Tonsättarens originalitet återfinnes i densamma, särskildt i satsernas omedelbara öfvergång i hvarandra. Sjögrens första, friskt inspirerade violinsonat gafs som mellannummer och spelades med lif och lust af hrr Aulin och Stenhammar. — En halft privat soaré i samma lokal var den unga fröken Anna Ulmgrens. Elev af fröken Carlheim-Gyllensköld har fröken Ulmgren utvecklat sina rika anlag till en lofvande och redan betydande pianistisk talang, som hon bl. a. visade i Bachs Preludium och fuga samt en Liszt-rhapsodie. Hon ämnar nu fortsätta musikstudierna i Berlin. Fru Möller biträdde på hennes soaré.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Stenhammurs »Gillet på Solhaug» öfvas flitigt. Ett återupptagande af »Valkyrian» har skett och mot slutet af månaden inträffar fru Sigrid Arnoldsons gästspel, som dock lär blifva af kort varaktighet.

30 års-jubileum som orkesterdirigent kunde hofkapellmästaren *Richard Henneberg* fira den 11 okt.

Denna dag 1872 anförde nämligen den då endast 19-årige Richard Henneberg å Reunion-teatern i Berlin sin första opera, Lortzings »Tsar och timmerman». Sommaren samma år hade han i sällskap med Conrad Behrens besökt Sverige och Norge och följde honom äfven sommaren 1873 som kapellmästare för ett tyskt operasällskap, hvilket med stor framgång uppträdde i Malmö, Göteborg och Bergen. I sistnämnda stad kom Henneberg sedan att i 2 år bekläda dirigentplatsen vid musiksällskapet »Harmonien».

Tillsammans med Zelia Trebelli och Henri Wieniavski företog Henneberg därefter konsertresor i Skandinavien, Ryssland, Tyskland och England samt ledde 1876 själf ett tyskt operaföretag, som bl. a. gästade dåvarande Mindre teatern i Stockholm.

Sedan år 1878 är hr Henneberg bofast här, engagerades 1879 som kapellmästare vid den af hrr Josephson & Holmquist nybildade Nya teatern, öfvergick 1885 till operan, där han år 1890, då Conrad Nordqvist öfvertog direktörskapet, blef 1:e kapellmästare och sedan hofkapellmästare.

Mazérska kvartettsällskapet sammanträdde d. 3 okt. för första gången under speláret och har såsom förut sina sammankomster hvarje fredag, då dess ledamöter få tillfälle att exequera eller njuta af kammarmusik. Aulinska kvartetten och stundom äfven främmande konstnärer låta stundom höra sig under sällskapets angenäma musikaftnar.

Musikföreningens medlemmar samlades för att återtaga verksamheten för säsongen under professor Nerudas ledning måndagen d. 6 okt. Programmet för första konserten kommer att upptaga den unge, framstående tonsättaren Hugo Alfvéns nyligen fullbordade verk »Herrens bön», till ord ur Stagnelius' »Martyrerna», komponeradt för soli, kör och orkester. Som deltagande i utförandet af detta nya och omfattande verk af svensk tonkonst torde kunna påräkna liflig anslutning från äfven utom föreningen stående sångarkrafter, hänvisas intresserade rörande anmälan härom till de kommande repetitionsannonserna.

Direktör August Meissner, som öfver ett halft år af sjukdom varit hindrad att dirigera orkestern i Berns' salonger, började åter d. 14 okt. leda konserterna därstädes.

Herman Brag, som i fem år varit anställd vid Dresdenoperan, har med september månads utgång lämnat densamma, hvarvid platstidningarna uttalat sig mycket berömmande om hans verksamhet i Dresden. Om hr Brag skulle kunna återvinnas till vår opera, som är i saknad af en basbuffo, taga vi för gifvet att teaterstyrelsen söker engagera honom.

En ny opera af Richard Henneberg. Hofkapellmästaren Henneberg är, enligt D. N., för närvarande sysselsatt med komponerandet af en opera. Libretton är byggd på Shakespeares »Trettondagsafton». Den nya operan, hvars första akt redan ligger färdig, torde hinna fullbordas till våren och upptagas till nästa speltermin. Den kvinliga dubbelrollen är särskildt skrifven för fru Jungstedt.

Hr Henneberg har, som bekant, jämte en del skådespelsmusik förut skrifvit en opera, »Drottningens vallfart», som med bifall gafs på Nya teatern 1882.

Filharmoniska Sällskapet har under månaden haft sammanträde å Musikaliska akademien, hvarvid den förutvarande styrelsen omvaldes, dock att i stället för försäkringsinspektören Hugo Hildebrand, som afsagt sig, valdes grosshandlaren Sten Ödman.

Vidare bestämdes, att vid sällskapets nästa konsert, som torde blifva en kyrkokonsert, kommer att gifvas Mozarts c-molls-mässa, hvilken senast i våras utfördes på en af sällskapets konserter.

Aulinska kvartettens nästföljande abonnements-soaréer komma att äga rum den 27 nov., 29 dec. d. år samt 26 febr. och 26 mars 1903. Sista soarén kommer, likasom den första,att upptaga svensk kammarmusik, vid de öfriga skall utföras tyska verk af Bach, Haydn, Mozart, Beethoven (helaftonsprogram) Schubert, Schumann och Brahms.

Director musices Iv. Hedenblad har förordnats att fortfarande tills vidare förrätta organist- och kyrkosångareexamina i Uppsala.

Brüssel-stråkkvartetten — hrr Schörg, Daucher, Miry och Gailhard — som i början af året konserterade här med så stor framgång, kommer i midten af nästa månad att åter låta höra sig härstädes.

Göteborg. Stora teatern har sedan midten af förra månaden endast haft att bjuda på en pjes med musik nämligen »Bröllopet på Ulfåsa», som uppförts några gånger. D. 16 sept gafs i Johanneskyrkan en konsert af den göteborgske, i London verkande, violinisten Frederik Frederiksen samt organisten Knut Billberg, hvarvid kon-

sertgifvaren biträddes af sångaren d:r John Bygren. Samma dag afslöt Dürinska dam-sångkvintetten sin sejour i Trädgårdsföreningens konsertlokal, där säsongen tog slut d. 28 sept. En populär kyrkokonsert gafs den 30 sept. i Tyska kyrkan af domkyrkoorganisten, frök. Elfrida Andrée, hvarvid hennes »Svenska Mässa» för kör, solo, stråkorkester, harpa och orgel uppfördes På begäran förnyades konserten sedan d. 14 okt. Den 8 okt. gafs här konsert af fru Davida Afzelius med biträde af hr Ruben Liljefors, och gaf fru A. sedan en »populär» konsert den 12:e d:s. Till den 17 okt. annonserade hr John Forsell konsert härstädes, biträdd af hr John G. Jacobson.

Helsingborg. Ranftska operetturnéen gaf i början af september härstädes det romantiska sagospelet »Ljungby horn». Musiken till denna, af Frans Hedberg bearbetade pjes, är efter Gade och J. P. E. Hartmann arrangerad af N. Hansen. Bland rolinnehafvarne vid nämnda föreställning nämnas frkn Rosa Grünberg och Falk, fru Wahlgren samt hrr Wesslau, Allum, Ullman och Wahlbom.

Från våra grannland.

Kristiania. Sept. 10—okt. 10. Teatrarnes pjeser med musik har under denna tid varit fåtaliga. På Nationalteatern har sålunda »Peer Gynt» framträdt en gång och Centralteatern har några gånger gifvit »Eventyr paa Fodrejsen». — Däremot har konserterandet tagit fart. Följande konserter äro sålunda att märka: i september d. 13 romansafton af Marie Gloersen Huitfeldt, biträdd af pianisten hr Backer-Lunde; 18 af Eva Mudocci och Bella Eduards; 20 af Kristine Weisse biträdd af frk Amelie Müller och hr Backer-Lunde; 21 af orkesterföreningen, »Janitschar-»konsert i St. Hanshaugen till förmån för dess pensionskassa, under hr Ole Olsens direktion; 22 af sångerskan frk Jenny Guldahl med biträde af frk Lucy Guldahl; d. 25 och 30 af miss Minnie Tracey under medverkan af frök. Astri Andersen; 27 af fru Oselio-Björnson och herr Iver Holter med biträde af organisten Cappelen konsert i Vår Frelsers kirke; d. 23, 24 och 26 af Romerska kvintettsällskapet i bröderne Hals lokal. — D. 2 okt. gafs konsert af pianisten Dagmar Walle-Hansen, och d. 4 gaf Musikforeningen sin 1:a konsert för säsongen med biträde af fru Hanka Sjelderup-Petzold och frk Jenny Guldahl under hr Iver Holters ledning. Programmet upptog: 1 Schubert: H-moll-symfoni; 2 Händel: Aria ur »Messias»; 3 Schumann: Konsert, A-moll, för piano och ork.; 4 Romanser med piano; 5 Piano-solo; 6 Smetana: Uvertyr till »Die verkaufte Braut». — D. 7 och 9 okt. gåfvos här kammarmusik-soaréer af den sedan förra säsongen bekanta Bryssel-stråkkvartetten.

Helsingfors sept. 10—okt. 10. Härvarande teatrars repertoar har denna tid endast varit dramatisk utom Alexander-teaterns, hvilken upptagit »Nathalia från Poltava», lillrysk operett i 6 a. af K. — Betrakta vi konserterna, så gafs d. 14 sept. en sångkonsert af Juho Kröger med biträde af pianisten O. Merikanto. I samma månad d. 23 konserterade violinvirtuosen Willy Burmester och d. 27 bassångaren A. Ojanperä. D. 22 september hade Helsingfors' musikinstitut sin första »musikafton» i Normal-lyceum. Programmet upptog: Beethoven: Sonat för violoncell och piano op. 5 N:r 1; Puccini: Fragment ur »La Bohème» och preghiera ur »La Tosca»; Brahms: Trio, op. 8, H-dur. Medverkande voro fröken Emma Gräsbeck samt hrr Ekman (piano), Novacek (violin) och Schneevoigt (violoncell). — 1 okt. gafs konsert af pianisten Selim Palmgren. Programmet upptog variationer öfver motivet »weinen, klagen» ur Bachs H-moll-messa, Sonat, A-dur, af Mozart, Gavotte och Musette af d'Albert, Chopinkompositioner och Weber-Tausigs »Aufforderung zum Tanz». Hr Palmgren har nu bosatt sig i Helsingfors såsom lärare i pianospelning. Den bekante bassångaren Ettore Gandolfi gaf d. 3 och 5 okt. konserter, biträdd af sångerskan frk. Karin Svanström och hr Merikanto. — Filharmoniska sällskapet har nu flyttat sina »populära konserter» till Brandkårshuset, där äfven servering förekommer under konserterna. Vid första konserten, d. 2 okt., uppträdde den af sällskapet nyengagerade violinisten J. Hajek, som då bl. a. spelade violinkonsert, E-dur, af Vieuxtemps. Vid konserten d. 7 okt. medverkade sångerskan, frk. Emma Skärlén från Stockholm. D. 8 och 10 okt. gaf fru Ida Ekman »Lieder-aftnar». — Eugen d'Albert hitväntas att konsertera i slutet af månaden.

Köpenhamn sept. 10—okt. 10. K. teaterns spellista har under denna tid af pjäser med musik upptagit »Faust», »Syvsoverdag», »Bajadser», »På Sicilien», »Carmen», »Aladdin», »Liden Kirsten«, »Elverhöj» och »Barberaren i Sevilla» med fru Ulrich såsom Rosina, hr Agerholm i Almavivas och hr Simonsen i Figaros roller. Dessutom har gifvits balletterna »Thrymskviden» och »Fjernt fra Danmark». Endast Folkteatret har för öfrigt bjudit på någon musikpjes, nämligen »Nitouche». Konserttiden har ännu ej ingått här; endast ett par konserter ha förekommit nämligen d. 30 sept. af violoncellisten Anton Hegner, som biträddes af operasångerskan frk. Krarup-Hansen, och d. 8 okt. af pianisten fru Valborg Knudsen, biträdd af konsertsångerskan frk. Thora Lund och frk. Agnes Christensen, som då debuterade såom violinist.

D. 1 okt firade Glass' konservatorium sitt 25-års-jubileum. I anledning däraf gaf nuvarande ledaren, komponisten Louis Glass en konsert som endast upptog danska tonsättningar, nämligen: Sonat för violin och piano, op. 29, af Louis Glass, romanser af C. H. Glass, fader till Louis G. och konservatoriets stiftare, Andantino espressivo ur Lange Müllers »Skovstykker», kinesisk dans af Alfr. Toft och F-dur-trio af N. W. Gade. Till L. Glass öfverlämnades af förra och nuvarande elever en silfverservis och en krans nedlades på stiftarens graf.

Johan Svendsen och det kgl. kapellet ger under säsongen 3 symfonikonserter, såsom vanligt; i november d. å. samt i februari och mars. Vid den första af dessa biträder finska sångerskan, fru Ida Ekman, vid den andra franske violinvirtuosen Jacques Thibaud och vid den tredje sångaren Fröhlich. Programmen äro redan bestämda.

Från andra land.

Wien. På kejsarens namnsdag, d. 4 okt., då det är sed att fira den med en nyhet på hofteatern, gick Mozarts nyupplifvade opera »Zaide» öfver scenen och fick ett ypperligt utförande genom fru Forster samt hrr Slezak, Traucher, Melms, Breuer och Stehmann. I operan är i synnerhet första G-dur-arian af sådan skönhet, att man finner det underligt att icke denna länge sedan hittat till konsertsalarna. Den gamla nyheten vann publikens bifall och kommer troligen att bli upptagen på alla tyska operateatrar.

Frankfurt a. M. I slutet af september gafs för första gången härstädes Saint Saëns' opera »Samson och Dalila» och väckte entusiasm hos den fulltaliga publiken. Då operan redan 1877 i Weimar upplefde sin första föreställning undras mycket att densamma, som vunnit så stor spridning, icke förr uppförts här. En kritiker yttrar om detta verk: »Såsom en ny frisk njutning, såsom en återgång till det naturliga, sanna i musiken verkade det att i denna opera få höra utpräglade melodier och afslutade former.»

Rättelse.

I förra numrets biografi öfver Sven Nyblom förekomma ett par tryckfel, som härmed rättas. Födelseåret är 1868 (icke 1865) och årtalet då han blef löjtnant (sid. 106, r. 5 uppifr.) är naturligtvis 1887 (icke 1867). Därjämte har en af hans förnämsta roller: Mime i »Rhenguldet» uteglömts i rollförteckningen. Brådska vid förra numrets utgifvande, vid tiden för redaktionens flyttning, har vållat dessa förbiseenden vid korrekturläsningen.

Red.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 22:dra årgången. — *För hvarje musikaliskt hem,*

utgifves 1902 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden. Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Vallingatan 11, 2 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE
Sturegatan 24, Stockholm.

Tillkännagifvande.

Svensk Musiktidnings Redaktionsbyrå och Expeditionslokal är 1 Oktober flyttad till ***Vallingatan 11,*** *2 tr.*

Redaktionen.

Sånglektioner,

afseende god röstbildning, naturligt och smakfullt föredrag, meddelas till moderat pris af undertecknad.

Vallingatan 11, 2 tr. Frans J. Huss.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

På C. W. K. Gleerups i Lund förlag:

Eggelings Sångbok för ungdomsskolor, läroverk och hem, innehållande *350* en-, två- och trestämmiga svenska, norska och danska sånger, 5:e omarbetade och tillökta upplagan, redigerad af M. H. (Malin Holmström), inb. 1: 60.

— — »I sitt nu föreliggande skick torde denna sångbok, såväl hvad text som musik vidkommer, vara en af våra bästa för sitt ändamål och därför förtjänt af alla skol- och upplysningsvänners beaktande. Uti denna rika samling finna vi ej blott gamla kända och kära sånger utan äfven många nya, hvilkas bekantskap är värd att göra. Utstyrseln är vacker, formatet bekvämt, priset synnerligen lågt.» *Svensk Läraretidning.*

— — »Utan tvifvel skall denna nya uppl. häfda det anseende och den popularitet, som boken redan erhållit, och skaffa den utbredning i allt vidsträcktare kretsar.»
Sydsvenska Dagbl. Snällposten.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Vallingatan 11, 2 tr.
Frans J. Huss.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Vallingatan 11, 2 tr.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Innehåll: Sigrid Arnoldson (med porträtt). — Om originaltempi i Mozarts »Don Juan». Tomascheks metronomisering. — Leoncavallos »Bohème», af Anteros. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Rättelse. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1902.